

Sygn. akt VIII GC 341/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Wojciech Wołoszyk

Protokolant: st. sędziny Alicja Steckiewicz

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2021 r. w Bydgoszczy na rozprawie

sprawy z powództwa (...) SA w W.

przeciwko B. Z. oraz R. Z.

o zapłatę :

I. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 99.687,15 zł (dziewięćdziesiąt dziewięć tysięcy sześćset osiemdziesiąt siedem złotych 15/100) , przy czym spełnienie tego świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego z pozwanych z zobowiązania wobec powoda do wysokości spełnionego świadczenia , zastrzegając pozwanym prawo do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie odpowiedzialności do nieruchomości , dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy prowadzi księgę wieczystą KW nr (...) ,

II. w pozostałej części oddala powództwo ,

III. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 4.887 zł (cztery tysiące osiemset osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, przy czym spełnienie tego świadczenia przez jednego z pozwanych zwalnia drugiego z pozwanych z zobowiązania wobec powoda do wysokości spełnionego świadczenia.

Sygn. akt VIII GC 341/20

UZASADNIENIE

Powód – (...) w W. wniósł pozew przeciwko pozwanym – B. Z. i R. Z. o zapłatę solidarnie kwoty 151.500 zł na którą składają się :

- należność główna (kapitał) – 99.687,15 zł.,
- odsetki liczone do dnia 2 lipca 2020r. w kwocie 51.812,85 zł.,
- koszty opłaty i prowizje bankowe w kwocie 0,00 zł.

Ponadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanych solidarnie kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł i kosztów odpisu poświadczonych notarialnie pełnomocnictw w wysokości 3,69 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że (...) S.A. zawarł z pozwanym R. Z. (...) Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) R. Z. umowę nr (...), obecnie zaewidencjonowaną na rachunku nr (...). Powód wskazał, że tytułem zabezpieczenia wiarygodności banku, w zakresie udzielonego kredytu ustanowiono hipotekę umowną w kwocie

151500,00 zł na nieruchomości położonej w B., opisanej w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Bydgoszczy. Powód zaznaczył przy tym, że właścicielem nieruchomości są pozwani – B. Z. oraz R. Z.. Jednocześnie powód podał dalej, że oprocentowanie kredytu ustalone było według zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę stawki referencyjnej WIBOR 3M i marży Banku – w dniu zawarcia umowy oprocentowanie wynosiło 7,81 %. Zaś w przypadku niespłacenia przez kredytobiorców części lub całości raty, należność z tego tytułu stawała się zadłużeniem przeterminowanym, od którego – zdaniem powoda – należne są odsetki za opóźnienie w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP, nie więcej jednak niż wysokość maksymalnych odsetek za opóźnienie. Powód podał dalej, że w dniu 29 września 2014r. pomiędzy powodem a kredytobiorcą zostało zawarte porozumienie, którego przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy nr (...). Ponadto powód zaznaczył, że przed wytoczeniem powództwa wezwał pozwanych do zapłaty pismem z dnia 13 stycznia 2020r., jednak pozwani nie dokonali spłaty zadłużenia, ani między stronami nie doszło do zawarcia ugody.

Powód w piśmie z dnia 19 października 2020 r. wskazał, że domaga się od pozwanych spłaty zadłużenia z zastrzeżeniem pozwanym prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczone odpowiedzialności do wysokości hipoteki umownej w kwocie 151.500 zł.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym wydanym przez Sąd Okręgowy w Bydgoszczy w dniu 27 października 2020r. w sprawie o sygn. akt VIII GNc 311/20 orzeczono zgodnie ze zmodyfikowanym żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od przedmiotowego nakazu zapłaty pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwani podnieśli, że pozwany – R. Z. zawarł z (...) S.A. w dniu 30 stycznia 2013r. umowę kredytu obrotowego odnawialnego nr (...). Pozwani podkreślili, że bank udzielił kredytu w wysokości 101.000 zł na okres od 1 lutego 2013r. do dnia 31 stycznia 2014r. Zdaniem pozwanych z treści §4 tejże umowy prawnym zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu jest hipoteka do kwoty 151.500,00 zł na nieruchomości położonej w B. stanowiącej własność pozwanych, dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...). Ponadto pozwani wskazali, że w dniu 29 września 2014r. zostało zawarte porozumienie między (...) S.A. a pozwanym – R. Z.. W ocenie pozwanych tabela załączona przez powoda w wezwaniach do zapłaty nie została podpisana przez wystawcę, a więc nie powinna służyć za dowód w niniejszej sprawie. Niezależnie od powyższego, zdaniem pozwanych, powód nie udowodnił w sposób dostateczny wysokości wierzytelności oraz daty wymagalności wierzytelności dochodzonej pozwem, gdyż do pozwu nie zostało przedłożone wypowiedzenie umowy. W związku z tym, w ocenie pozwanych nie sposób ustalić, czy powód wypełnił procedurę skutecznego wypowiedzenia umowy oraz w jakim terminie tego dokonał. Nadto pozwani podnieśli także zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powoda, albowiem w ich ocenie powód w żaden sposób nie wykazał swojego następstwa prawnego. Pozwani podkreślili, że umowa była zawarta między pozwanym a (...) S.A. Zaś, stosownie do treści art. 79 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, aby doszło do przeniesienia wierzytelności niezbędny jest wpis w księdze wieczystej. Ponadto pozwani w sprzeciwie od nakazu zapłaty podnieśli również zarzut przedawnienia, wskazując przy tym na treść art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece.

W odpowiedzi na sprzeciw pozwanych, powód podtrzymał swoje dotychczasowe twierdzenia oraz wnioski. Ponadto powód wskazał, że zarzuty pozwanych są bezzasadne. Powód podał dalej, że przedmiotowe roszczenie wynika z tytułu niespłaconego kredytu inwestycyjnego udzielonego umową z dnia 30 stycznia 2013r. nr (...) pozwanemu R. Z. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...). Powód podkreślił, że kredyt został udzielony przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w G., jednak na mocy uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy powoda z dnia 26 czerwca 2014r. i uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) Spółka Akcyjna z dnia 24 czerwca 2014r. nastąpiło połączenie ww. spółek w trybie art. 492 par. 1 pkt. 1 k.s.h. tj. poprzez przejęcie (...) S.A. jako spółki przejmowanej przez (...) SA. jako spółki przejmującej. Powód dalej podał, że kredyt nie został spłacony w terminie opisanym w par. 2 ust. 1 porozumienia tj. do dnia 8 września 2017r. Wobec tego, zdaniem powoda, kredyt jest wymagalny w całości. Powód podkreślił także, iż zabezpieczeniem spłaty kredytu była między innymi ustanowiona na prawie własności nieruchomości pozwanych hipoteka umowna w kwocie 151.500,00 zł wpisana w księdze wieczystej nr (...). W ocenie powoda w stosunki

do wierzyciela hipotecznego nie jest wymagane wypowiedzenie wierzytelności, skoro jej wymagalność następuje z upływem terminu określonego umową. Przy czym powód podkreślił, że wezwał pozwanych do zapłaty zadłużenia. Powód wskazał, że wymagalność w stosunku do dłużnika rzeczowego stanowi przesłankę realizacji wierzyciela hipotecznego odpowiedzialności rzeczowej właściciela przedmiotu hipoteki. Nadto, zdaniem powoda, wierzytelność w stosunku do dłużnika rzeczowego wymagalna jest od dnia wezwania do zapłaty tj. 7 dni od dnia doręczenia, które dokonano 2 dnia 21 stycznia 2020r., zaś pozew wniesiono 2 lipca 2020r. Zatem, zdaniem powoda wierzytelność nie jest przedawniona. Co więcej powód podkreślił, że w przypadku uznania, iż roszczenie jest przedawnione, dochodzenie zapłaty należności znajduje oparcie w treści art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Powód także wskazał, że nie można podzielić zarzutu pozwanych, że wobec braku ujawnienia powoda jako wierzyciela wymienionej hipoteki, powodowi nie przysługuje zabezpieczenie w formie ujawnionej hipoteki, ponieważ ujawnienie w księgach wieczystych przejścia na spółkę przejmującą praw ujawnionych w księgach wieczystych ma charakter deklaratoryjny.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

(...) S.A. z siedzibą w G. w dniu 30 stycznia 2013r. zawarł z pozwanym R. Z. (...) Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) R. Z. umowę kredytu obrotowego odnawialnego nr (...).

(okoliczności bezsporne, a ponadto: umowa kredytu nr (...) – k. 12 – 14 akt)

Przedmiotowy kredyt został udzielony przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w G., jednak na mocy uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy powoda z dnia 26 czerwca 2014r. i uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) Spółka Akcyjna z dnia 24 czerwca 2014r. nastąpiło połączenie ww. spółek poprzez przejęcie (...) S.A. jako spółki przejmowanej przez (...) SA. jako spółki przejmującej.

(dowód: KRS powoda – k. 94 -96 akt)

Zgodnie z § 1 ust. 1 przedmiotowej umowy kredytu, bank udzielił kredytobiorcy kredytu obrotowego odnawialnego w wysokości 101.000 zł. W myśl § 1 ust. 2 te same umowy kredyt był udzielony na okres od dnia 1 lutego 2013r. do dnia 31 stycznia 2014r.

Strony także uzgodniły, że prawnym zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu są:

1. Hipoteka do kwoty 151.500 zł na nieruchomości położonej w B. stanowiącej własność R. Z. i B. Z., dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...), hipoteka ta została wpisana do księgi wieczystej
2. Cesja z polisy ubezpieczenia nieruchomości o której mowa w ust. 1.,
3. Weksel in blanco wystawiony przez kredytobiorcę i poręczony przez B. Z.,
4. Oświadczenie kredytobiorcy o poddaniu się egzekucji (§4 ust. 1 umowy kredytu)

W myśl § 7 ust. 1 przedmiotowej umowy, niespłacony w terminie kredyt lub jego część oraz dokonana wpłata, która spowodowała przekroczenie wysokości kredytu, Bank traktuje jako zadłużenie przeterminowane.

(dowód: umowa kredytu nr (...) – k. 12 – 14 akt, wydruk z księgi wieczystej nr (...) – k. 18- 25 akt, oświadczenie o poddaniu się egzekucji – k. 15 akt)

Następnie, w dniu 29 września 2014r. pomiędzy powodem a kredytobiorcą zostało zawarte porozumienie nr (...), którego przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu nr (...).

(dowód: porozumienie nr (...) z dnia 29 września 2014r. – k. 16 – 17 akt)

Zgodnie z § 1 ust. 2 przedmiotowego porozumienia stronu zgodnie oświadczają, że bank jest wierzycielem dłużnika z tytułu umowy kredytu. Zaś, dłużnik oświadcza, że uznaje w całości zadłużenie z tytułu umowy kredytu na dzień 29 września 2014r., w wysokości 106.827,47 zł (§1 ust.3 porozumienia). Zaś, na zadłużenie składa się:

- a. Kapitał kredytu – 101.887,15 zł,
- b. Odsetki umowne – 4.940,32 zł. (§1 ust. 4 porozumienia).

Zgodnie z §1 ust. 5 porozumienia od kwoty kapitału kredytu określonego w ust. 4 lit. a. naliczane są odsetki według stałej stopy procentowej, na dzień zawarcia porozumienia w wysokości 6% w stosunku rocznym. Do obliczania odsetek przyjmuje się rzeczywistą liczbę dni w miesiącu, a rok za 365 dni.

W myśl § 2 ust. 1 porozumienia dłużnik zobowiązuje się dokonać całkowitej spłaty zadłużenia określonego w § 1 ust. 4 porozumienia wraz z odsetkami bieżącymi określonymi w §1 ust. 5- w 36 ratach płatnych miesięcznie, począwszy od miesiąca października 2014r., w tym :

1. w dniu 10.10.2014r. w kwocie 2.470,16 zł,
2. w dniu 10.11.2014r. w kwocie 2470,16 zł,
3. w dniu 10.12.2014r. w kwocie 2500 zł,
4. w dniu 09.01.2015r. w kwocie 2500 zł,
5. w dniu 10.02.2015r. w kwocie 2500 zł,
6. w dniu 10.03.2015r. w kwocie 2500 zł,
7. w dniu 10.04. 2015r. w kwocie 2500 zł,
8. w dniu 08.05.2015r. w kwocie 2500 zł,
9. w dniu 10.06.2015r. w kwocie 2500 zł,
10. w dniu 10.07.2015r. w kwocie 2500 zł,
11. w dniu 10.08.2015r. w kwocie 2500 zł,
12. w dniu 10.09.2015r. w kwocie 2500 zł,
13. w dniu 09.10.2015r. w kwocie 2500 zł,
14. w dniu 10.11.2015r. w kwocie 2500 zł,
15. w dniu 10.12.2015r. w kwocie 2500 zł,
16. w dniu 08.01.2016r. w kwocie 2500 zł,
17. w dniu 10.02.2016r. w kwocie 2500 zł,
18. w dniu 10.03.2016r. w kwocie 2500 zł,
19. w dniu 8.04.2016r. w kwocie 2500 zł,
20. w dniu 10.05.2016r. w kwocie 2500 zł,

21. w dniu 10.06.2016r. w kwocie 2500 zł,
22. w dniu 08.07.2016r. w kwocie 2500 zł,
23. w dniu 10.08.2016r. w kwocie 2500 zł,
24. w dniu 09.09.2016r. w kwocie 2500 zł,
25. w dniu 10.10.2016r. w kwocie 2500 zł,
26. w dniu 10.11.2016r. w kwocie 2500 zł,
27. w dniu 09.12.2016r. w kwocie 2500 zł,
28. w dniu 10.01.2017r. w kwocie 2500 zł,
29. w dniu 10.02.2017r. w kwocie 2500 zł,
30. w dniu 10.03.2017r. w kwocie 2500 zł,
31. w dniu 10.04.2017r. w kwocie 2500 zł,
32. w dniu 10.05.2017r. w kwocie 2500 zł,
33. w dniu 09.06.2017r. w kwocie 2500 zł,
34. w dniu 10.07.2017r. w kwocie 2500 zł,
35. w dniu 10.08.2017r. w kwocie 2500 zł,
36. w dniu 08.09.2017r. w kwocie 31.630,29 zł., która jest ratą wyrównującą i stanowić będzie kwotę pozostałą do całkowitej spłaty zadłużenia.

W myśl § 2 ust. 5 porozumienia, ostateczna spłata zadłużenia wraz z odsetkami bieżącymi, określona niniejszym porozumieniem nastąpi w ostatnim dniu jego obowiązywania tj. w dniu 08.09.2017r., z zastrzeżeniem ust. 8-13.

Strony uzgodniły także, że brak spłaty w terminach i kwotach wskazanych w ust. 1 powoduje, że należność z tego tytułu staje się zadłużeniem przeterminowanym (§2 ust. 8 porozumienia). Natomiast w ust. 14 wskazano, iż brak ostatecznej spłaty w terminie określonym w ust. 5 lub niewykonanie innych warunków porozumienia upoważnia Bank do rozwiązania porozumienia w trybie natychmiastowym. W sytuacji określonej powyżej, wszelkie należności wynikające z porozumienia stają natychmiast wymagalne z dniem jego rozwiązania, a Bank będzie mógł dochodzić należności w oparciu i na zasadach określonych w umowie kredytu, o której mowa w preambule wraz z dokonaniem wypowiedzenia umowy i wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego.

Zgodnie z §3 porozumienia, zabezpieczeniem spłaty zadłużenia wraz z odsetkami bieżącymi są zabezpieczenia ustanowione w § 4 umowy kredytu obrotowego odnawialnego nr (...) z dnia 30 stycznia 2013r. wraz z późniejszymi zmianami

(dowód: porozumienie nr (...) z dnia 29 września 2014r. – k. 16 – 17 akt)

Pozwany nie dokonał spłaty zadłużenia w ustalonym terminie. Spłat rat wynikających z porozumienia dokonywano do marca 2015 r.

(dowód: tabela- szczegółowe rozliczenie kredytu – k. 26 akt, wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) – k. 91- 92 akt)

Powód przed wytoczeniem powództwa, wezwał pozwanych do zapłaty pismem z dnia 13 stycznia 2020r., jednak pozwani nie dokonali spłaty zadłużenia, ani między stronami nie doszło do zawarcia ugody.

Żądanie spłaty powstałego zadłużenia zostało ograniczone do wysokości hipoteki umownej w kwocie 151500,00 zł.

(dowód: wezwania do zapłaty – k. 8-11 akt)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części dotyczącej należności głównej (kapitału) tj. 99.687,15 zł, zaś w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony na podstawie opisanych wyżej dokumentów przedłożonych przez powoda, a w szczególności – umowy kredytu, wyciągu z ksiąg bankowych, porozumienia z dnia 29 września 2014r. oraz wezwań do zapłaty – które to Sąd Okręgowy uznał za wiarygodne. W ocenie Sądu, dokumenty te były czytelne i umożliwiały Sądowi zapoznanie się z treścią oświadczeń woli lub wiedzy stron, które na dokumentach złożyły podpisy. Ich autentyczność nie była kwestionowana i nie budziła również wątpliwości Sądu.

Jednocześnie Sąd Okręgowy chciałby w tym miejscu zaznaczyć, że przy ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd miał na uwadze treść art. 233 § 1 k.p.c., zgodnie, z którym Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

W ocenie Sądu Okręgowego w pierwszej kolejności należy odnieść się do kwestii związanej z legitymacją procesową powoda w przedmiotowej sprawie. Pozwani w sprzecznie od nakazu zapłaty wskazują, że umowa kredytu była zawarta między pozwanym R. Z. a (...) S.A., a nie zaś między pozwanym a powodem - (...) Bank (...) Spółką Akcyjną w W.. Jednakże Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, iż argumentacja pozwanych w tym zakresie jest chybiona.

Wymaga podkreślenia, iż zgodnie z art. 494 §1 k.s.h. Spółka przejmująca albo spółka nowo zawiązana wstępuje z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki.

Należy zgodzić się z poglądem panującym w orzecznictwie, iż stosownie do treści art. 494 § 1 k.s.h. spółka przejmująca wstępuje z mocy prawa z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki spółki przejmowanej, a zatem także obejmujące zabezpieczenia hipoteczne. Jak stanowi art. 494 § 3 k.s.h. ujawnienie w księgach wieczystych przejścia na spółkę przejmującą praw ujawnionych w tych księgach następuje na wniosek tej spółki. Przyjmuje się, że w razie połączenia spółek (art. 492 § 1 k.s.h.), ujawnienie spółki przejmującej w księdze wieczystej w miejsce spółki przejmowanej może nastąpić na podstawie danych z rejestru przedsiębiorców w KRS potwierdzonych odpisem. Połączenie następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru. Wpis zmiany wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej w razie sukcesji uniwersalnej na skutek połączenia spółek przez przejęcie, nie ma charakteru prawotwórczego, skoro skutek w postaci przejścia wszelkich praw następuje z mocy samego prawa. Artykuł 494 § 3 k.s.h. jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 79 ust. 1 zd. 2 u.k.w.h., podobnie jak np. art. 83¹ u.k.w.h., który normuje wyjątek od zasady wpisu konstytutywnego zmiany wierzyciela hipotecznego przy sukcesji singularnej. Zauważenia wymaga, że art. 494 § 3 k.s.h. stanowi o "ujawnieniu" przejścia praw ujawnionych w księgach wieczystych, a nie o wpisie, jak przy przejściu wierzytelności w następstwie sukcesji singularnej (art. 79 ust. 1 zd. 2 u.k.w.h.). (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2018 r., V CSK 559/17, LEX nr 2618543).

W świetle powyższych rozważań, wskazać należy, iż Sąd Okręgowy jest świadomy tego, że kredyt w przedmiotowej sprawie został udzielony przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w G.. Jednakże nie można utracić z pola widzenia okoliczności, że z przedłożonego przez powoda odpisu KRS powoda (zob. k. 95 akt) wyraźnie wynika, że na mocy uchwały Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy powoda z dnia 26 czerwca 2014r. i uchwały

Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy (...) Spółka Akcyjna z dnia 24 czerwca 2014r. nastąpiło połączenie ww. spółek poprzez przejęcie (...) S.A. jako spółki przejmowanej przez (...) SA. jako spółki przejmującej.

W konsekwencji powyższego należało przyjąć, że legitymacja powoda w niniejszej sprawie, jako następcy prawnego Banku (...) S.A. została w pełni wykazana i nie ma znaczenia okoliczność, iż nie ujawniono w księdze wieczystej nowego wierzyciela hipotecznego.

Dalej wskazania wymaga, że okolicznością bezsporną był fakt, że (...) S.A. z siedzibą w G. w dniu 30 stycznia 2013r. zawarł z pozwanym - R. Z. (...) Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe (...) R. Z. umowę kredytu obrotowego odnawialnego nr (...). Ponadto bezsporna jest także okoliczność zawarcia między (...) S.A. porozumienia w dniu 29 września 2014r. pomiędzy (...) S.A., którego przedmiotem było określenie nowych warunków spłaty zadłużenia z tytułu umowy kredytu nr (...).

W związku z powyższym, nie ulega wątpliwości Sądu, że strony łączyła umowa kredytu, stanowiąca umowę nazwaną, uregulowaną ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 2187 – dalej jako „Pr. bank.”). Zgodnie z art. 69 ust. 1 tej ustawy przez umowę kredytu bank zobowiązuje się oddać do dyspozycji kredytobiorcy na czas oznaczony w umowie kwotę środków pieniężnych z przeznaczeniem na ustalony cel, kredytobiorca zobowiązuje się do korzystania z niej na warunkach określonych w umowie, zwrotu kwoty wykorzystanego kredytu wraz z odsetkami w oznaczonych terminach spłaty oraz zapłaty prowizji.

Istotną cechą tej umowy jest jej charakter wzajemny, ekwiwalentem świadczenia banku, polegającego na oddaniu do dyspozycji na czas oznaczony określonej kwoty pieniężnej, jest zapłata odsetek i prowizji, niezależna od obowiązku zwrotu wykorzystanego kredytu. Ten rodzaj i zakres ekwiwalentu przesądza również o odpłatnym charakterze tej umowy. Wypowiedzenie umowy przez bank w wyniku jej naruszenia przez kredytobiorcę, m.in. poprzez zaniechanie lub nieterminowe dokonywanie spłaty kredytu, ma charakter sankcyjny. Uprawnienie to realizowane jest przez dokonanie jednostronnej czynności prawnej prawo-kształtującej i powoduje, z upływem terminu wypowiedzenia, nie tylko następcze wygaśnięcie zobowiązania w zakresie praw i obowiązków kontraktowych ciężących na obu stronach (skutek ex nunc) ale i ukształtowanie dalszych stosunków prawnych. Ich przedmiot i zakres wyznaczają zasady ogólne prawa zobowiązań oraz, w oznaczonym zakresie, treść dotychczasowej umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 2017 r., II CSK 281/16, Glosa 2018/2/74).

W tym miejscu należy się odnieść do argumentacji pozwanych, iż ich zdaniem powód nie udowodnił w dostateczny sposób wysokości wierzytelności oraz daty wymagalności tejże wierzytelności. Co więcej pozwani wskazali, że tabela załączona przez powoda do pozwu (zob. k. 26 akt) nie została podpisana przez wystawcę, a co za tym idzie nie może ona ich zdaniem stanowić dowodu w przedmiotowej sprawie. W ocenie Sądu Okręgowego twierdzenia w zakresie powyższego zarzutu nie mogą się ostać. Tabela załączona przez powoda faktycznie istotnie nie zawiera podpisu osoby jej sporządzającej. Jednakże nie można utracić z pola widzenia okoliczności, że powód w toku niniejszego postępowania przedstawił wyciąg z ksiąg bankowych (zob. k. 91-92 akt), z którego jasno wynika, że pozwany zaprzestał spłacać swoje zadłużenie Mając przy tym na uwadze treść zawartego między stronami porozumienia oraz wyciągu z ksiąg bankowych (zob. k. 91-92 akt) należy stwierdzić, że pozwany spłacił tylko 6 pierwszych rat wynikających z porozumienia (do marca 2015 r.), a potem zaś zaprzestał spłacać swoje zadłużenie. Potwierdza to treść pozwu gdzie wskazano 11 kwietnia 2015 r. jako datę wymagalności roszczenia.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko orzecznictwa, iż wyciąg z ksiąg bankowych, który zgodnie z art. 95 ust. 1a ustawy z 1997 r. Prawo bankowe w postępowaniu cywilnym nie ma mocy dokumentu urzędowego, przewidzianej w art. 244 k.p.c., stanowi dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. i podlega ocenie razem z wszystkimi innymi dowodami, w myśl reguł wynikających z art. 233 k.p.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 7 lutego 2018 r., I ACa 278/17, LEX nr 2493663). Zaprzeczenie prawdziwości dokumentu prywatnego w postaci sporządzonego prawidłowo i zgodnie z kompetencją ustawową banku wynikającą z art. 95 ust. 1 Pr.bank. wyciągu z ksiąg rachunkowych nie może polegać na samej negacji istnienia lub wysokości długu, jeśli z pozostałych dowodów przedłożonych przed Bank wynika fakt zawarcia umowy kredytu, jego wysokość i ustalone przez strony warunki spłaty.

Co więcej, wysokość zadłużenia poza wyciągiem z ksiąg rachunkowych wynika także z dowodów z dokumentów dotyczących przedmiotowej umowy kredytu zawartej między stronami czy też porozumienia, wezwań do zapłaty, które należało oceniać kompleksowo.

Tymczasem pozwani próbując podważyć powołane przez powodowy Bank dowody nie zdołali w tym zakresie zaferować żadnych konkretnych środków dowodowych, w tym choćby potwierdzeń dokonanych spłat, czy dowodu z opinii odpowiedniego biegłego na okoliczność kontroli rachunków powodowego Banku w odniesieniu do weryfikacji poprawności wyliczenia przez Bank dochodzonego zadłużenia.

Zatem, więc skoro pozwani nie podjęli w istocie żadnej inicjatywy dowodowej poza własnymi twierdzeniami negującymi obowiązek spłaty rzeczzonego zadłużenia, to wobec całego zebranego w sprawie materiału dowodowego - nie mogło odnieść zamierzonego przez pozwanych skutku - w postaci skutecznego zakwestionowania wysokości zadłużenia należności głównej.

Nie można uznać za trafny zarzut pozwanych co do twierdzenia, że w przedmiotowej sprawie brak było skutecznego wypowiedzenia umowy. Z treści porozumienia zawartego między stronami (zob. k. 16-17 akt) w sposób wyraźny wynika, że brak spłaty w terminach i kwotach wskazanych w przedmiotowym porozumieniu powoduje, że należność z tego tytułu staje się zadłużeniem przeterminowanym (§ 2 ust. 8 porozumienia) oraz brak ostatecznej spłaty w terminie określonym w ust. 5 lub niewykonanie innych warunków porozumienia upoważnia bank do rozwiązania porozumienia ze skutkiem natychmiastowym. W sytuacji określonej powyżej, wszelkie należności wynikające z porozumienia stają się natychmiast wymagalne z dnia jego rozwiązania, a bank będzie mógł dochodzić swoich należności w oparciu i na zasadach określonych w umowie kredytu, o której mowa w preambule wraz z dokonaniem wypowiedzenia tej umowy i wystawieniem bankowego tytułu egzekucyjnego (§ 2 ust. 14 porozumienia).

Natomiast za zasadny w niniejszej sprawie należało uznać za zasadny podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia. Zgodnie z art. 120 § 1 zd. 2 k.c. jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. W ocenie Sądu Okręgowego ta regulacja znajduje zastosowanie w niniejszej sprawie. Jako uzasadnienie tego rozwiązania podaje się, że zachowanie wierzyciela, który nie podejmowałby żadnych działań w celu wywołania wymagalności przysługującego mu roszczenia, faktycznie odraczałoby w nieskończoność rozpoczęcie biegu przedawnienia, co stałoby w sprzeczności z regułą, że roszczenia przedawniają się. Należy jednak zauważyć, że przed podjęciem czynności inicjujących wymagalność roszczenia nie istnieje (ma co najwyżej charakter warunkowy), dlatego nie zachodzi tu sprzeczność z założeniami instytucji przedawnienia. Wierzyciel zachowuje wprawdzie swobodę dokonania tych czynności, tj. wezwania zobowiązanego do świadczenia, wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy, ale musi liczyć się z tym, że przedawnienie roszczenia rozpocznie się niezależnie od tego, czy podjęcie te czynności w przyszłości. Niesie to dla niego takie ryzyko, że jeżeli uczyni to zbyt późno, to przysługujące mu w konsekwencji podjęcia czynności roszczenie będzie już przedawnione (Fras Mariusz (red.), Habdas Magdalena (red.), Kodeks cywilny. Komentarz do art. 117-125, Opublikowano: LEX/el. 2019).

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że z analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że – zgodnie z porozumieniem zawartym przez powoda i pozwanego – kredyt miał zostać spłacony do dnia 8 września 2017r. Zaś brak spłaty w terminach i w kwotach wskazanych w porozumieniu skutkować miał tym, że wszelkie należności stawały się natychmiast wymagalne z dnia rozwiązania porozumienia (§ 2 ust. 14 porozumienia). Skoro przy tym pozwany spłacił tylko 6 pierwszych rat, a potem zaprzestał spłaty zadłużenie, to - począwszy już od kwietnia 2015r., a więc od momentu braku spłaty - powód mógł podjąć czynności zmierzające do rozwiązania porozumienia. Zgodnie bowiem z § 2 ust. 14 niewykonanie innych warunków porozumienia niż ostateczna spłata, uprawniały bank do rozwiązania porozumienia ze skutkiem natychmiastowym. Niewątpliwie brak spłat poszczególnych rat należy uznać za niewykonanie innych warunków porozumienia, jest on bowiem czym innym niż brak ostatecznej spłaty kwoty wynikającej z porozumienia. Tymczasem powód wniósł pozew w przedmiotowej sprawie dopiero w lipcu 2020 r. a nie rozwiązał umowy już w kwietniu 2015 r. do czego był uprawniony. Wobec

takiego stanu rzeczy, przyjmując trzyletni termin przedawnienia roszczeń banku jako wynikających z jego działalności gospodarczej (art. 118 kc) oraz termin wniesienia przez powoda pozwu w dniu 14 lipca 2020r. – w ocenie Sądu Okręgowego doszło do przedawnienia roszczenia.

Jednakże Sąd Okręgowy miał na uwadze to, że prawnym zabezpieczeniem spłaty udzielonego kredytu jest m. in. hipoteka umowna do kwoty 151.500 zł na nieruchomości położonej w B. stanowiącej własność R. Z. i B. Z., dla której Sąd Rejonowy w Bydgoszczy, X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą KW nr (...). Zgodnie z art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne. Przepisu tego nie stosuje się zatem m. in. do odsetek oraz kwoty z tytułu opłat i prowizji.

Z powołanego przepisu wynika, że przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką pociąga za sobą tylko skutki w sferze obligacyjnej, nie pozbawia natomiast wierzyciela hipotecznego uprawnienia do zaspokojenia się z nieruchomości. Powyższe oznacza, że właścicielowi nieruchomości obciążonej nie przysługuje zarzut przedawnienia, i to niezależnie od tego, czy jest też dłużnikiem osobistym, czy tylko rzeczowym. Odpowiedzialność rzeczowa jest wyłączna i jedynie dłużnik osobisty może obronić się zarzutem przedawnienia, jeżeli nie jest jednocześnie dłużnikiem rzeczowym (art. 117 k.c.). Jeżeli nim jest, a dojdzie do przedawnienia i dłużnik zgłosi taki zarzut, to będzie odpowiadał tylko rzeczowo, a sąd uwzględniając powództwo ograniczy, zgodnie z art. 319 k.p.c., jego odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości (por. wyrok Sądu Okręgowego w Sieradzu z dnia 11 września 2019 r., I C 326/18, LEX nr 2725318). Sąd podziela pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 2 czerwca 2020 r. , I ACa 446/19 , iż ustawa w art. 77 u.k.w.h. nie czyni żadnego rozróżnienia co do rodzaju odsetek objętych tym przepisem. Należy zatem przyjąć, że dłużnik rzeczowy, który skutecznie powołał się na przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej, odpowiada z tytułu hipoteki wyłącznie w zakresie sumy głównej, uwalnia się natomiast całkowicie od odpowiedzialności z tytułu odsetek. Nie ma zatem znaczenia , iż powód dochodził kwoty mieszczącej się we wpisie hipoteki.

Wobec treści art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece – Sąd rozpoznający niniejszą sprawę miał podstawę tylko do zasądzenia należności głównej W tym stanie rzeczy, Sąd zasądził od pozwanych , jako dłużników rzeczowych , na rzecz powoda kwotę 99.687,15 zł ograniczając , na podstawie art. 319 k.p.c. , ich odpowiedzialność do obciążonej nieruchomości. W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić (punkt II wyroku).

Nie było przy tym podstawy do solidarnej odpowiedzialności dłużników. Należy wskazać , że solidarnej odpowiedzialności nie można domniemywać , zaś kredyt i porozumienie z dnia 29 września 2014 r. zawierał tylko pozwany zaś jego małżonka ponosiła wyłącznie odpowiedzialność rzeczową w związku z zabezpieczeniem hipotecznym. Odpowiedzialność in solidum występuje wówczas, gdy wierzyciel może dochodzić roszczenia od kilku osób, na podstawie odrębnych stosunków prawnych, jakie go łączą z poszczególnymi podmiotami, zaś spełnienie świadczenia przez jednego z dłużników w całości lub w części zwalnia odpowiednio pozostałych, lecz nie ma podstawy do przyjęcia solidarnej odpowiedzialności dłużników z uwagi na brak jej ustawowego lub umownego źródła (art. 369 k.c. , tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2016 r. , II CSK 361/15). W związku z powyższym należność w pkt I zasądzono od pozwanych jako odpowiedzialnych in solidum.

Na zasadzie odpowiedzialności in solidum zasądzono także od pozwanych na rzecz powoda kwotę 4.887 zł tytułem zwrotu kosztów procesu , dokonując ich stosunkowego rozdzielenia. Powód dochodził kwoty 151.500 zł a zasądzono na jego rzecz kwotę 99.687,15 zł a więc w ok. 65 %. Koszty powoda wyniosły 4.985 zł tytułem opłaty od pozwu , 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego i kwotę 51 zł z tytułu kosztów pełnomocnictwa , łącznie 10.436 zł , z czego 65 % wynosi ok. 6.783 zł. Koszty pozwanych z tytułu zastępstwa procesowego wyniosły 5.417 zł a więc należy im się ok. 35 % z tej kwoty czyli ok. 1.896 zł. Na podstawie art. 100 zd. 1 kpc , po odjęciu od kwoty 6.783 zł kwoty 1.896 zł na rzecz powoda zasądzono zatem 4.887 zł.